

ТЮБЕШИУ

Элбрусну тик бетлеринде — къонакъ юйле

Пятигорскде РФ-ни Правительствоосуни Председатели орунбасары, Россейи Президентини Север-Кавказ округда толү эркинлик келечиси Александр Хлопонинни башчылыгында Север Кавказда, ол санда Къабарты-Малкарда, инвестиция проектеле эс баргъан тыш къыраллы бизнеспенне бла тубешуу болганды. Аны КЪМР-ни Башчысы Арсен Канокос, КЪМР-ни Правительствоосуни Председатели биринчи орунбасары Валерий Жилов, «КРСК» ОАО-ну генеральный директору Антон Пак, аны орунбасары Тимур Чарто, АБШ-дан инвесторлары къаууму къатышкандыла. Тубешуде сёз Къабарты-Малкарда баш магыналы проектлени ислеринден барганды.

Тубешуо ахырында журналистлени сорууларына жууапла бере, Арсен Канокос регионну оюнуулары агропрмышленность кластерге, теплица молкге, терк битген терек бахчаланы жайыуа инвестицияла салырга сюенгенде да дайым да селешуише бардырыла алыраланы юсюнден билдиргенди. Италиялыла бла бирге ишлеу артыкыда хайырга къурауланганын чертгенди. «Къабарты-Малкар бек алгъа аграрный регионду. Аны себели бююнлюкде артыкыда кеп эмда хайыртү проектеле ма бу сферададыла.

Арт жыллада минг гектардан артык жерде терек бахчала салынгандыла. Аны быыйл дагыда 800 гектар къошулуукыду. Аллай терек бахчала беш керге кеп тирлик бередила. Андан сора да, тыш къыраллы капиталны къошуунуу бла бусагъ-

ахта таза полимерлени чыгъарууну улуу проекти жашауда бардырылады. Аны Швейцариялы, японду, немисли компанияла къатышкандыла», - дегенди КЪМР-ни Башчысы. Турклястерни юсюнден айта,

Комиссияны жыйыныуу

Къышха хазырлануу къыстау барады

Къабарты-Малкар Республиканы Правительствоосуни Председатели орунбасары Уналаны Къзим 2012-2013 жыллада къозкъы кезиге хазырлануу бла байламлы республикалы комиссияны жыйыныуун бардырганды. Жашуу журт-коммунальни молк жаны бла къырал комитетни таматасы Къулийланы Мустафир билдиргенге керге, республика орта эсеп бла тереп айтханда, къозкъы кезиге 89 проценте хазырды. Аны юсюнден бизге башда сагъынлыгъан ведомствону пресс-службасы айтханды.

Бююнлюкге къышха 3000 кеп ажалы юйле, 346 котельня, 502,32 квадрат метр жылуу, 3393 суу баргъан ысла эм 531 суу тургъан оруула хазыр болгандыла. Къулий улу айтханга керге, район, шаар муниципальни округланы, Билим беруу эм илму, Саулукъ фондларына паспортларына къол салып эм жылуу берген предиятияларыны къозкъы кезиге хазыркъыларыны юсюнден толу информацияны быыйн биринчи октябрьде дери Къырал комитетте бериге борчлудула.

Дагыда ол «Энергияны аялу хайырлануу эм аны ючюн юсюору» деген федеральни законну жашауда бардыруу бла эм кеп къатлы юйге ремонт этуу бла байламлы республикалы адрес программаны келеринде быыйл биринчи июльга фатарлада эсепге алгъан приборла орнатылгандыла. Ол санда жылууну тереген 259, жылы эм суукъ сууну эсепге алгъан 41 эм 286, газ эм электро счотчилкледен 144-сиз эм 110-су салынгандыла.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Жангырыуу

Тынгылы къолгъа алгъандыла

Уран районну Эски Черек элини экинчи номерли орта школунда алгъадан жасормада жайыгъан кой башы чиреген эди. Бу юнлюде у аны жангырта турадыла. Ол жумушлары толтурууга къырал бюджетден терт миллион сом берилгенди. Школ ишленгенге 37 жыл болды. Бююнлюкге дери анда тынгылы жангыртуу ишле бир да бардырылмагандыла. Аны себели ишленге аз жумуш жайылар магыны анылашканды. Дайым этилен ууакъ ишле уа школну кой

башындан акъган сууну тыймай эдиле. Районну, эли, школну башчылары, бир болуп, эки жылдан бери школга ахча бююнлюкюргонизле эдиле. Бытыр аны окуу программасына къатышкандыла. Окуу койна башыны эки мындан алгъа жангыртуу башлагандыла, анда ишлерки организация конкурс бла сайланганды.

Бююнлюкде аны ючюн жууалы «Стройресурс» ООО къурулуш организацияны къалангъы керек болгъан ишлени жартысын бошарганды. Школну кой башына буржукъланы салып башлагандыла. Аны бошанганып а башын профнастип къанжал бла жабыркъандыла. Аланы ишлерине школну таматасы Рита Иванова да бек ырадыды. Бу иги кюялени хайраланып, ишчиле, эртенликде эрте башлап, кечге дери кюрешидиле, аны аягына бошаргъа айтхандыла, деп билдиргенди школну директору.

Римма СОКУРОВА, Уран районну администрацияны пресс-службасы.

Кууачлы шарт

Бир суткагъа - 22 сабий

Бир сутканы ичинде Бахсан шахарны больницасында 22 сабий тууганды. Аллай шарт анда кеп жылланы ишленгенге окууна сейир этиргенди. Къаынакыны барсыны да саулукълары игиди. Бытыр бу шахарда 1163 сабий тууганды. Быыйлы биринчи жумушанда уа ол керемде 964-ке жеткенди. Хал былай барса, жылны ахырына мында, бек эздан, 2 минг сабий тууаргъа болуукыду.

Арт кезиге тууганланы саны өлгенден эсе аспам болганды. Алай эсе уа, халкыны саны да жылдан-жылга къбейе барлыгы хахкыды. Больницаны сабиле тууган бююнлюкю орта таматасы Фатима Кокова айтханга керге, хар анагъа да эни эс өледила. Учкъа турган кюннен башлап, куугул юйюне кетгинчи, ала не жаны бла да алгъа болушукъ талдырганлай турадыла. Больницада болгъан

шөндюголю техника да сабилни айтхануу контролда тутаргъа себелик этеди. - Алгъан къыралдан болушукъ болмагъаны себелик юйюледе бир-эки сабийден кеп болмай эди. Бююнлюкде уа, бек эздан, кююсер сабий барды. Ол бек къуандырады, - дегенди Фатима Кокова.

Элипа ТААШЕВА, Бахсан шахарны администрацияны пресс-службасы.

Уруш ыза

Эски немисли топла табылгандыла

Кавказ ючюн Улуу Ата журт урушун кезигенде немисли уучулачула бла сермешле бек къаты болгъанлары белгилди. Андан бери 70 жылга жууукъ заман озгъанлыктыга, аны юсюнден жангы шартла ачкъылана турадыла. Алай бла 15-чи сентябрде полицияны къулукъчулары «Мемориал

Элбрус» излеу обществону келечилери бла бирге Тонгуз - Орун аулуда (2800 метрге) немислиледен калгъан диаметрлеры 76 миллиметр болгъан 5 тонну тапхандыла. Алайда дагыда алгъа сегиз тон, терт гранат, 3 миша эм 500 патрон да бар эди. Элбрус районну ОМВД-сыны таматасы, полицияны подпол-

ковникги Ботталаны Муслим айтханга керге, техника, бир торлю бузугъаны болмай, иги халдады. - Ала амалыкъычаланы колларына тошмеленерине бек къууанабыз, - деп чертгенди Ботта улу.

КЪАСЫМЛАНЫ Аминат.

Жазылуу-2013

Хурметли жалауат!

2013 жылны биринчи жарымына жазылуу компания андан ары бардырылады. Сиз «Заман» газетне свяэны кайсы поэма белюмонде да жазылырга болуукысуз. Алты айга жазылууну багасы тофленгендеди, алгынчилмай къалганды - 356 сом 10 копек. Бу магаланы журушуну узакыга созматыз.

Бизни индексибиз - 51332

Басмада Къабарты-Малкарны юсюнден

Жер да, таула да хайыр келтирип башлагандыла

Къабарты-Малкарда терели экономика бюлюмлени-туризмни бла эл бююнлюкю ишлени жангыча къурау жаны бла улуу иш тамаланганды. АПК-да жетимше туурдыла, туризм а - эди аягы юсюне сөөле барды. Эки бюлюнню да айтынуу баш амаллары - къыралны жанындан болушукъ этиргенди.

бюлюмлерин озганды. 2006 жылдан бери эл молк продукцияны өлчөми эки керге өсгенди.

Къабарты-Малкарны экономикасы бир неча жылны ичинде туугууну айнап турган эди. Быыйлы биринчи жарымында баш экономика керюмюде алгъа атламла этгендила. Бытырны биринчи алты айла белгилеширгенде, промышленность производствону индекси 135,6 процентни, эл молкню уа - 119,3, къурулушну - 105,8 процентни тутханды. Жылны ахырында республиканы битеуле регион продукту 94,9 миллиард сомга жетер деген умут барды. Ол а бытырдан эсе 11 процентте аспанды. Инвестицияла да 19,3 миллиарда жетерле эмда 2011 жылда керюмюдеден кёбюрек болупла деп белгиленди. 2015 жылга уа битеуле регион продукту 128,4 миллиард сомга, инвестициялары 25,3 миллиард сомга жетириге умут этилди. Региону экономикасын терек окууна икторторге себелик этген жангы амалдан бери - Север Кавказда турист кластерни къуруунуу республика бла байламлы проекти болуукыду. Жангы курортла башха бюлюмлени къыйматлары, къолайлыклары да кётюрорге онг берилдикди.

Мында битеу да 15 миллиард сом багасы 80-ден аспам проект барды. Аладан 30-су - сют продуктула чыгъаруу, 50-сиз этил малчылыкны айнатуу, 6-сы - тахта кегетле, жемилше сакъланган жерле ишлеу жаны бла проектеледила. Бек улусу уа - 120 гектар жерде «АгроКом» теплица комплексни къурулушу. Дагыда Зольск районда «Юг-Агро» юй къанаты комплексни (ол бир жылга тауукъ этден 30,7 минг тонна бериге керекди), Прохладна районда 4,8 минг ийнекте «АПК Приэльбрусье» сют-товар комплексни проектелерин да эни белгилеге болуукыду. Бытыр республикада улуу да, гитче да болмагъан (400-1300 малга) сют комплекслени бир нечасы, таналаны бакъгъан эки орун (3 эмда 1,8 минг малга), бир жолгъа 10 минг тонна кегет, жемил сакъланарыкъ склде эмда бир къауум башха объекте да ишлениле бошлагандыла. Ма бу проектлени жашауда бардырууга къыралны жанындан дайым да болушукъ этилгенди. 2008-2011 жыллада ол 4,7 миллиард сомдан артык болганды. Аны хайырындан бююнлюк айнауу тархилгенди - бытыр республикада эл молк продукция 2010 жылдан эсе 9 процентте кёбейгенди эмда регионну экономикасыны башха

ахта таза полимерлени чыгъарууну улуу проекти жашауда бардырылады. Аны Швейцариялы, японду, немисли компанияла къатышкандыла», - дегенди КЪМР-ни Башчысы. Турклястерни юсюнден айта, Арсен Канокос «Курорты Северного Кавказа» къырал корпорацияны башчысы Ахмед Билалову кеп болмай бери келип кетгени эсе салганды. Аны туркомлексе къураулык эркин экономика зонала кер-

гизюлгендила. «Бу иште да тыш къыраллы компанияла къатышырыкларына бек ышанабыз. Аны юсюнден селешуише бардырыла турадыла», - дегенди Канокос.

Ахыры 2-чи бетдеди.

ЖКХ
Эски быргъыланы алышындырырга - юч миллионга жууукъ сом

«Къабарты-Малкар Республикада 2011-2015 жыллада жашуу-коммунальни молкно жангыртыу» деген республикалы программаны жашауда бардыруу бла байламлы Элбрус районну Кенделен бла Былым элдеринде суу баргъан эски быргъыланы алышкандыла. Аны юсюнден районну администрацияны пресс-службасындан билдиргендила. Эллилени айтханларына керге, энди къозкъыш кезигеде быргыла терек-терек тешилди, аланы къыйраныкъ тейюлдиле. Кёбюленде Ветеринарий эм Родниковый орамлада саула да 1150 метр быргыны алышкандыла. Ремонт ишлени бардырырга республикалы бюджетден 463,2 минг сом бюлгенгенди. Былымда уа 2600 метрге суу баргъан жангы быргыныны орнатхандыла, ол ишлеге 2 миллион 280 минг сом къаратылганды.

Районну администрацияны молк бюлюмюно таматасы Курдаланы Сулмен айтханга керге, бююнлюкде башда сагъынлыгъан республикалы программага келир жыл тошери объектлени тизмелери белгиле этиле турадыла. «Ол программаны хайырындан районда, артыкыда къыш кезиге, суу баргъан быргыныны атылганылары, аны бла бирге уа эллилени къыргылары да аз болгандыла», - деп чертгенди ол.

Бизни корр.

Барыбызны да саулугъубузга къайгырган служба	Муратларына жетдирген къажыкъмау	Менгирлени суратлары бизни сыфатыбызга ушайдыла
3 бет	3 бет	4 бет

Юбилей

Россейде жайырануучулар эркиликтерин кыоруу- лау азда адамды ырахаттыгы жаны бла федеральный служба кыруалганы быйыл 90 жыл болгонды. Аны бла байламы Роспотребнадзорну Кыргыз-Малкыр Респуб- бликада управленийы бу кюнде Нальчикде Кырал конферт залда кыуучуны жыйылуу бардырганды.

Ведомството таматасы, КзМР- ны баш санитар врачы Клим Жауцов, жыйылганланы аларында сөлөшө, кесип боюнсанган коллектив не борча тамамга- аланы ошондон айтканды. Ол чертенча, Управленийы баш борчу республикада жашаган- ланы санитар-эпидемиология ырахаткыкларын жалчытууда,

бла тынчылыккы жашау халы жалчытууга себеплик этедиле. Арт жылда Кыргыз-Малкыр кыарда санитар жаны бла болум тап эди дегде да жарамаз, алай а биз аны чекледен чыкмакча себеплик этип туралганбыз. Жыл сайын бизде инфекция ауруула 100 миң гер өзөпө алынады. Алай ол тарих саулай Россейни

Клим Жауцов.

Барыбызны да саулугубузга кыайгырған служба

Жаннатаялы Салим Османова

хайрылануучулары рьногунда Россей Федерацияны законлары топтоуруну тинтиуду. Адам жашан жерде аны саулугуна заран келтирген заптадан кыорууда элдэ жукуган аурууланы, уу болган заттаны жайылыуларына да кыажу турууду.

Бюгон Управленийда 650 адам ишлейди, дегенди ол. «Биз халкыны сейирин кыорууда, кирилканы жалчытууда, инфеццидан саклауда эм санитар таалаулукуда ауру жумушланы тындарыбыз. СИИДден кыорууда эм башка жаны бла да шөлөй программага жараштырганыбыз. Ала барысы да социальный жаны

алып айтканда, ий кесекте зады. Служба санитар кыоркусузулуку жалчытууда бек магьаналадан бири болгандай кыалды, - деп черте, ол анда ишлек кетген вете- риналары да эсегергенди. Тарыхда 90 жылы ичинде болган ишлени оскеринден да айтканды.

Ол кюн Управленийы ишчи- лерни юбилей бла КзМР-ни Пра- вительствоосу Председатели орунбасары Темболот Эрженев алгыштап айтканды: «Сизин ал- гытызда салынган борчла хар бирбинизи да тынчылыккы жаша-

Жанылыуда Олтурганый Кваум.

уубузу мурдорудула, - дегенди ол. - Кыргыз-Малкырыны Пра- вительствоосу ишче не заманга да тугуучулук этендей турпуду, мындан арысында да республи- каны халкыны саулугуна заран тошортмай кылолдон келгенди ая-

федерациясыны башчысы Фа- тимат Амшкова эм башкала болгонданды. Кеп жыланы ашы көрүмдө бөл, бек жарыкты, жетишпай ишлек келген спе- циалистлере грамотала, багыла саугула, алгыштау багытыла

да беритгендиле. Республиканы културасыны усталары жарык жылары, төпсөуери бла да жый- ылкыла келдири алганданды.

ГЕРИЛЛАНЫ АСИТ. Сурталаны ХОПАЛАНЫ МАРЗАЙ алгында.

САТУУ-АЛЫУ

Керти ашарыкыла жалгьанладан кыалай айырырга боллукьду?

Бал, кыаймак (сөт баш), омыка жуу, анчы кызыл эти кыкьалганын чабак, чабак консервала, кревет- ка, краб таякчыкыла, икра (чабак жыйны) эм эт аше- рыкыла ишбю бек жалгьан ашарыкыла, дейдиле экспертле.

Кыаймак (сөт баш)
Шбю сөт ашарыкыла жарашары туруп, керти сары жауу орунуна, андан эсе иги да учуз болган бирин жуаланы хайры- ландыла. Сөз ючюн - палыма жауу. Ол а адамны чаркыны ий жарашмаган затты, дейди сөт чыгаруучулары Миллет соола- рыны правленийи председатели Андрей Даниленко.

Еторюк сөт башны керти сөт башдан башалгынын тохта- дырууну бир белек амлы бардыла. Хар заманда да сөт башкы кичи чыгарына эсе буругуз. Алар айтылган предприни- мательле, сөт башны итигиин тиийшли даражада тутарга кю- рөшөдиле. Кыалай бир заманы саклырга (тутарга) болуунда да кыарагыз. «Еторюк сөт баш керти сөт башдан эсе кетге дери буулмай турды. Асыры учуна да ышанмагыз, ол еторюк сөт баш болууга болууду.

Битим жуадан жараштыргы- ланы аузду тер эримейди эм аны сөт татуу да болмайды. Еторюк сөт баш хоподильникке кеп турса, чирегин татуу этерди.

Бал
Адамлыклары болмаган предпринимательле, терт фай- далы болууга итине, жетмеген балны - журтасы нектар бал болган продукцияны - сатарга кюрөшөдиле, дегенди бал чбын- чилени Россейли миллет сооку президенти Арнольд Бутов. Аны айтына кере, нектарды мылы -75 процент, жетмеген балда - 19-20 процент болады. Жетмеген бал терк окуна анып кылады. Балны жетгенин бла кыалганын, кы- шкычкыны балга өзүгүп, ерге тартагызы билликсыз. Жетген бал созулган этине. Жетмеген созулмай, околон кылады.

Хар заманда да бал кыалай татылуу болгыны эсе буругуз. Керти бал алгьа тамамгызыны кызыдыргана этип, ардауа, бал бал чбыланы аны кыалай голдене жыйган эсине, да, алай татуу этерди аузугузду. Татуу, ар- айысы да жок эсе, миля конфет- ка неда кююрюлөп бал тузма татуу эсе - еторюк балды. Крем баш да - кеп жыйлыган

уучу сортуу осал балды. Анга сөт (жашыл кыдуру) унуу эм сютно, крамаланы кюшөздиле. Аны бил- ген тыйлы туюлду. Бирилтик банка туюл болса, керти бал 1 килограмм бла 450 грамм тарты- рыкды, крам бал а - жаланда 600 грамм. Сатуучу крам балны хоподильникке тутугуз дейдиле. Керти балны уа хоподильникке тутарга жарамайды.

Олива жуу
Олива жууу алгьрдан алгы эскертле этиктаны тынгылык окы- угуз, сора бетине эм татууна эсе буругуз дейдиле. Этиктаныкында кырга жараштырганындан сора да шешалга кыайсы кыра- лда кыуолгыны да жазылы болууга керекдиде. Оливала Эторюк сөт кыралда шешалга кыуолгын жауу алмагыз.

Ий олива жуу окуна кюн тейин жерде кеп заманы турса, бетин тез этеди, татуу да, жаралуу зат- лар да кетедиле. Ол себелден запаска деп кеп алгырга жара- майды. Бир кесекте хоподильникке салсагыз окуна - башы кюмөк этерди.

Чабак жыйны (икра)
Багылаы жый окуна да иги бол- май кыалгырга боллукьду. Керти икрада мылы бек аз болууга, жыйкыла да суучулга болууга керекдиде. Еторюк икра окуна да чабак ийис этерге, торюно да, биорктерини формалары да керти жыйны кийик болууга боллукьду. Алай икракыны бол- лукьты бля эзип билалкысыз керти болгынын. Керти жыйны бюртюгю, тише бла кыксанда, атылган этеди, татуу да ачырка болады, өторюгю уа - эзилги кылады. Икракы кыайнар оуу бла айырырга да боллукьду, керти икракы бюртюгю кыайнар тур- гыну сугьга атсагыз, бөлөгү быше башларыкы судуа акь сызыккы кюя, кеси уа бузумай кыалкьыз- ды Еторюк жыйны уа кыайнар суу формасын тез этеди эм эрип башайды.

Краб таякчыкыла
Былкы кыар, краб таякчыкыла ийги не аман болгыналарын бил- лыйлык туюлосыз, дегенди «Ча- бакчылыны соолаарыны» иши тамамлачу директор Сергей Гуков. Аны жаланда лабораториа- лада тохташдырылкыдыла. Алай эсе, хайрылануучула не эстине? Варианы - алай ашарыкыла да азы алары.

Улакчыларында айтгыланына, керте, алгьа крамал, боуяла, консервантла эм чабак фарш

кыошадиле. Чабак фарш да 10 проценттен кеп болмууду. Тин- тиле бардыргындан сора, краб таякчыкыла 90 проценти неден этилгенин тохташдырмагында- ла экспертле окуна.

Консервала
Чабак консерваланы сатып алган адам анда чабак эм суус кыайы бир болгыналарын бир заманда да тохташдыралык туюлду. Адамлыклары болмаган производительле аны аслам хайрыландыла. Суус не кыдар кеп болса, производет- кыорчана алай бир эс, файдэ уа алай бир кеп болады.

Чабак промышленностьле керти консерваланын синтетикалыла кыстагандыла. Производитель- ле да чабакны өлөмчлени кюбей- тирти заптаны кеп кошодалы. Банка тынгылы жабылмаса, анда болган тутуругу ашха киреди, сора ашарыкыны ачытды. Консервантла болган бактериала ашарыкыны бетин эм ийисин бол- гыныча тутулду эм аны саклау- уу болжалны кюбейтеди. Осал чабак консерваланы ашасагыз, уулангырга, аш орунугуз ауругу- га, кыаныгыны басымкы кө- торюлорго боллукьду, раждан ауругура окуна кыоруу барды.

Кызыл этип чабак
Шбюдо этоси, форель эм семга чабакыланы тюкендеди сатылгьанларны 95 проценти фермалада жалган ашла бла өсдорөшө. Аланы этперин сизин аууз сууларыгыны колтирчиде, кыызгылым эте ючюн, чабак өсдорюлорго алагуу болуу ашла бла багыздыла.

Алдаулагыра адамла башха ча- бакыланы сатып алгында да, то- кюя же чабакны салып, треска биринде бек ушайдыла, - акь чабак да, жек чабак да башла- ры, терипери кетерилип болса, бирин биринден айыралык туюлосыз треска чабакны ору- нуу же чабакны салып, треска чабакды деп жазарга, анга да сертификатны кыоаргыра да бол- лукьду», - дейди Гуков.

Чабак кыайсы кыумалы болга- ны тохташдыралык лабораториа битеу кыралда окуна бек азыла. «Аланы бармакларын бла санап окуна чыгаргы бол- лукьду», - дейди Гуков.

Креветкала
Креветкаланы тутканлай окуна бузаладыла, оскерин да буз кыл бол жабыдыла, сымасында деп. Юксине бузуу болмай бир болууга керекди деген закон да жокьду, аны хатасындан креветкаланы

тутуучула эм сатуучула бузуу 40 проценттен дерти кюбейтеди.

Креветкаланы тенгиз жагалга жуукудагы суулда да өсдоредиле. Аны хатасындан аланы өтпиреде ауур металлди антибиотикке болуучулду. Асла- мысында уа адамны чаркындан кетпей бек кеп туруучу - левомиди. Былай кыараганда, алай «дарманла» бла өсдорюлөп кре- ветканы айыралык туюлосуз. Экспертле да тенгизде тутулган креветкаланы хайрылангыз дейдиле. Бек башы уа - жангыл- масагызды - упакокада жазыл- ганына эсе буруп окуугуз.

Жалында кыактыланган
Тотюнде кыактыланган чабак- ны кеп ашасагыз, саулуугуз- гьга заран тошере боллукьду. Бирде чабакны жукуу токтон бла кыактылангьа асламысында. Ол а бек кючлю конзерогенди.

Ток технология бла кыактылан- ган чабакны жукуу токтон бла кыактылангьанындан айырган кыайынды, алай эсе да, айыры- гьга уа боллукьду. Сатуучу кыак- тылангыз боллукьду. Дезингуз кесип көрпюстюгюз дейди. Тюз кыактыланган чабакны кесил- ген жеринде эти акьсылдым боллукьду. Андан сора да чабак кыачи кыактыланганына, кыалай саклынганына да эсе буругуз. Чабакны эрте кыактыланган эселе, кыалай саклынганын бил- ир юж эсе, анда зараны микробла болууга боллукьду. Алай чабакны ашасагыз, уулангырыгызгызга сөз да жукугуз.

Эрт
- Былай кыараганда, тап, ариу кюрюнген эт окуна зараны бол- лугура боллукьду. Этте кеп тюрлю нитратланы сууыдыла, ала уа, эт иги кюсок заманы сактыланган эсе да, аны бек сыдытан бузмай тутуудула, - дейди Россейни хай- рылануучулары Союзун пред- седатели Петр Шелци.

Петельментле да тийишлиси кыкыла эт салмай кыоаргыра бол- лукьду. Кериси бла да, алада эт болууга боллукьду. Соя уа да кыоардыла, тувар этин деп алдайдыла, тауус эт болгынын жашырып, «Ашарыкыны деп халда алындыруу адамны саулуугуна заран тошореди деп айтталык туюлосыз, боцманы жетилиттиргине уа - сөз жукьду», - дегенди Шелци.

«Российская газета».

Бизни спорт усталарыбыз

Муратларына жетдирген кыажыкымау

Валерий 1974 жылда Нальчикде тууганды. Кыргыз-Малкыр ызырал университетини медицина факультетин 1998 жылда бошоганды. Атасы битеу республикага белгилу юрист-околог, медицина имулане кандидаты, КзМР-ни халкь врачы Кючмезланы Владимирча, ол да хирург болууга хазыранганды. Алай заман, кыарда да анга башха жуюу сайлангандыла.

Ючюмчю класса жюрюгөн сабынн кюн сайын шахарны бир кыйырындан экинчи кыйырына келтирип, аны жаруу этен заманы бошалгыныча анда туруп, дагында арха кыайтарип, Нальчикини онкология больницасында врачны келпирин ашыгып сакылаган суусуларын жеттен тын тойло эди Валерийде. Алай жашы бла аны ауарлыгына узакгыса созулмады. Валерий бирда болмагыча хуерли жашкыч эди. Хар затны да кеси алырга этерге, хар неге да жетиширге итине эди. Бир-эки ыкьандан жаруу этерге кеси жюрюп башлады. Ардан-арта не атасы неды анысы аны биргелерине тапты айтынарларын артадыла суйей эди.

Юн айдан сора дзюдодан школупланы арала- нуде республиканы биринчилик ючюн эришчюле бардырылдыла. Гитче Валерийчи да, алтаунан кеп татууш, ючюнчю жерни алады. Тренери Игорь Валионевич Ким, жашкычы кыална келпид, аны имбажыкында да кыагып, былай айтканды: «Биринчи эришчюлере биринчи хорланымга бла алгыш- лайма. Сен хорлапналаны ючюсү да жаруу этерге алты айдан артык жюрюгөнгөндиле. Ол жаны бла алай кыараганда, жетишимин бютюнда улуду».

Алай башланган эди Валераны уллу спортка, усталыкыга элген жюлу. Алай айдан сора тенгери арасында республиканы чемпион атанды ол биринчи жерни алып, биринчи разрядны (жаш тило разряд) мардасын толтурду. 1986 жылы октябрь айында Москва областыны Коломна шахарында школупланы аралауда дзюдодан Битеуоюзун турир болады. Аны аурулунда эришчюле кызырк гь- жөф кыатышды. Ол алты керуе тутушуп, алтысынд да хорлап, биринчи жерге чыгады, аны бла бирге Заур Жамбиков да уллу эришчюлени чемпион болуп кыады. Экинсини да тренери Игорь Ким эди.

Аз-аздан бир бири ызындан талуу жаш хорламдан хорлапгы алай байырагына чыгып кеткенди. Эки жашдан сора уа школуп Башкырияны Шим- бай шахарында дзюдодан Битеуоюзун эришчюле кыатышды. Анда аны аурулунда тутушукьла отуз бола эдиле. Алты сермешкен бешинде онгу болуп чыгыды Валерий. Алтынын тутушуда околд онду эдиле. Алай судьяла аны бала тутушдан жаш бир кесек тиррек эди деген сылтау бла хорланмы анга бердиле.

1989 жылда Нальчикде 9-чу майда Улуу Таа журт уездун Хорламын 44-жылгына аталып дзюдодан бардырылган Битеуоюзун турирде Кючмезланы Валерийге жеткен болганданды. Кыралыны кеп школупланын чемпион болууга жеткен жерде арасында аны аурулунда тутушукьла эки жый- ырмага жете эдиле. Аланы арасында уа, маганалы кеп эришчюле кыатышып, уллу сынаулары болган- ла, спортун уастына кандидатыла, спортну усталары да аз туюлду эдиле. Бек биринчи тутушуда Кючмез уллу хорлап кыарда деп кыоркыдыла жыйылган- ланы, аны шухелары да.

Экинчи керуе сөптү чыкьгьанларындан сора, тренери айтпаларыны жарады неда ростино- туюш, тура келгенди, Валерий алай сермешиди, Кючмез арта деген аны. Кеси бла тутушкан жашыны тимосонуу тышындан чыгырган бек баундан, эки кыюу бла да кыату тутуп, аякларын тиреп, ерге кюпюроп, бир неча таккычыны туруп, төгерке айландыра келип, кюйюзге атанды. Кеси уа битеу кюсок, битеу аурулугу бла аны кюрюнгөндан басканын турды. Ростовчу жаш, аны тобюсчюны ыкышыр ючюн, не бек тыпардан кюрөшдэ эсе да, ол анга он бермеди. Хорламга жетер ючюн, экинди аны аркасын жабыудан айырмагандай, ошунду сөтүдугура керек эди. Сууду да, бирде сол жанына чабып, эинше ийгилик, тобукубын, аны эки жюрюгү да татаман болууга жете эдиле. Кючмезини Ол таккычкала да оудула, Валерий хорлады. Зал саулуда хорлодуде.

Андан сора Валерий кыаран кыарагыны эки керуе да таза жетишиге жетгениди. Кыалгын ючюсунде уа околд бла онгу болады. Алты тутуу - алты хор- лануу болууга керекти. Аны ол сайында да бошдан кыйылыгырга а жерге «кюрюнгөндөн тойло эди. Спортта зап неда тапсы тошмөкчл - бирде карт кыыл кеп болганында да анылай эди ол.

Жылда Нальчикде 19-чу номерли орта школун - имамдарыны бошоп, университетини медицина факультетине киргенди. Аны ол сайында да бошдан туюлду эди. Атасы, анысы Нина да, аны бир этеч-Римча да, аланы аталары Алтайланы Юсуп да уулу эдиле. Валерийни ординатура окугы турган уллу этечи Диана да болуугура хазырына эди. Битеу ул жаны бла алып кыараганда, аны да насыбы тутушды дерчиди.

Тынч туюлду эди анга, алай кыайын факультете окугьдан да этип, тутушуду да дзюдоча сейирлик торюслю бла кюрөшөн. Хар затта да жетиширге, заман табырга керек эди. Гитчелгенинде да тизин- лиликте кюрюнгөн жаш болчонда кыамалы болууга кюрөшөгениди. Окуунуа, спортта уллу жууалгылык бла кыараганды. Бир затны башлап, аны жарты жолда кюй-ойналадан туюлду эди. Ол кеп затта атасына ушгарга, хар нени да, кеп салып, аныча этерге керешгенди. Битеу юйорлерини да жашуу тартагыра алай эди. Бир затка кыаст этиген эсе, аны жетерге керекдиде. Валерийни уа: «Окууууу кыоугьга алайым да, спортну уа кыоийым», - деген

зат аз да башына кирмегенди.

1984 жылы ноябрь айында болган Битеуоюзун турир Валерийни спорт жашуууну кыайматын артадыла торленитогенди. Социалист Урууну Жигити, дуньядан замансыз кеткен аламат ашыл адам Мусайиб Аметовну хурметине Нальчикде мастер турир бардырылды. Анга Москаны бла Санкт- Петербургну, Курск, Брянск, Воронеж, Крснодар, Ростов, Ставрополь, Махачкыла, Майкоп, Владикавказ, дагында башха шахарланы дзюдочу- лары келедиле. Ол бек жууалгы турир эди. Анда жаланда хорларга керек эди. Алты керуе тутушуп, алтысында да алгы чыгады. Ол а анга дзюдодан спортну уастына мардасын толтуругура он береди. Тренери Вячеслав Сафарбиевич Бегидовну, Валерийни кесини да кыуучулары уллу эди.

Аны спорт жашуунда матауу келтирген дагында «Кеп эришчюле болгынычыла. Аладан бири самбо- данда 1995 жылда сентябрда Россейни Нальчикде бардырылган чемпионаты эди. Дзюдо бла эртден кюрөштин келген жаша самбочуланы эришчюлери кыатышкан кыайын туюлду эди. Анда да ол биринчи жерни алады. Аны бла бирге уа самбодан спортну уастыны мардасын толтурды. Аны тамата шухуу

Аналаны Аслан да алай хорламга жетишеди. Эким да бир бирлерин алгышлайдыла.

Студент жашны андан ары мураты уа окуудун иги бошоп, диплом алгырга эди. 1996 жылда июнь айында Краснодарда самбодан Россейни чемпинаты бардырылгык эди. Республиканы жыймакы командаасыны санында Кючмезланы жаш да ары барырга хазырыланганды. Аны бла спортну усталары, кючлю самбочула Ностулуны Муса, Аналаны Аслан, Андрей Пулютков, Дима Иванов, Анзор Азиков, Андор Махов да барлык эдиле. «Бек кыыйналган эдим ол жерде, - деп эсере- ди Валерий эди. - Алай жууалгы эришчюле, андан да кыыйны уа университетин бошай тур- гун жыл кырал экзамениге тынгылы хазыры- нырга керек эди. Насыкча, хар зап та болган эди. Крснодардан команда эсегде биринчи жерни алып кытайган эдим».

Диплом алгьандан сора Валерий Нальчикде да алты ай ишленди, ординатураны бошоганды. Андан ары барлык жолуна уа, башында айтына- бызча, жашуу кеси тозөгөндү. Бир талай жылдан бери да Петурбурга жашап, ишлеп турды. Талуу жаш алай уллу шахарда бизнес курал, заманга кык жашуу этерге тозөгелгени уа америликчи, аны дагында бир иги иши - атасы Владимирни бла эте- чи Диананы кюрюге Нальчикте терк-терк болгени. Анысы Нина аушурланы уа (жаннети келеси) бир белек жыл болады.

Студент заманында окууна спортну эки да кыыйн торюсчюндан уасты деген ата жетишчу уллу матахулугу. Бек кыыйн не зат эди? - деп сорганды, ол былай айтканды: «Окууну бла (медицина факультете окууган а тын туюлду) жаруу этпюно бирден бардырганын. Улуу жууалгы эришчюлени алгьарында ыкыкыкы беш-алты керуе, бирде уа ол кереси жууарга этерге тошкочу эди. Аз да кесинге бошларга жарамайды. Эричникке жетип кыоаргы кыорууду. Не ишче да заманы тап, тюз хайрылана билиму маганасы уллуду. Алайды бир затта да жетишир туюлос.

Спортну уа артадыла кючюмү кыоугьганса? - деген соругуна уа, жууабы былай болгонды: - Сопуу колдөне тамын кавказгы жашла, ала уа кючюлө мында, жыйылып, дзюдо ойнагыш, спорт формациясы саклар ючюн.

Валерий 10-жыллык жанысы Мурат шахар- ны себильменде кыралды «Зенит» футбол резерв кыуумунда ойнаганына уа Владимир айтканды. Ким биледи, Петербургну махтауу командасында талуу жаш Кючмезланы Маратын кюрюрге да болуу эсега?!

АЛИКАЛАНЫ Владимир.

Черкес костюмну кюнон белгилерикдиле

Сентябрь айны 28-чи кюнондон табиреп ючюнчю октябрда дерти Нальчикте Черкес ко- стюмну кюнон белгилерикдиле. Ол башламчылыккы Халкыла аралык черке ассоциацияны бир кыууму жаш тило адыгь жамауат организация этгендиле. Кыргыз-Малкыр Республиканы Жаш тилоно ишлери жаны бла министерствоосу ул ол проекте информация болушукь берлик- ду.

Черкес костюмну кюнон байрамларга сенте- брябры ал кюнондрен, Халкыла аралык черкес

ассоциацияны советини кезулю жыйылуу бардырылгана онуу этилген эди. Этерик мероприяттала республиканы жаш тилоноар арасында маданият тюрелени эм шубүкчюну кючюрге хорлангырыкыдыла.

Программада белгиленгенге кере, кезиуде «Тюрок столу», «Кючючю документтала фотом- лени кюртюсчю эм башха затпа да боллукьду. Байрам а Ахозяин майында кыууан жалда жайылкыды.

Бизни коор.

Газет оқыучу оюму

Менгирлени суратлары бизни сыфатыбызга ушайдыла

Нартланы жырында «...Чууна сыртында садак атбарыз деген тизгини кеп кере эсиме келеди. Сиз көргөн суратлары Жылы-Сууну тийрегинде тошоргоме. Төгөрөгөди эсгерменеге кырай, бу жерде айтылган жигитликте кыруда Хурук элде угай, былайда да болган болупла деригим келеди. Алгаракыда Жылы-Суга, Бабукога (Бабугей) эм Квар-Баян (Харбаз) таала багъан эдим. Суу болупла, казачы жала Негерлени Казбек бла Уяналаны Расул, ишлерин кыюп, өз машина-

юсеринде арап жазуулары болган менир сын ташланы утайык! Былайлыксыз ишле этгенде, кюннег Теирни атын ненча кере сагынганларын эслей болупламы? Не заан! Менгирле уа анга табынган заманпадан кылган хазна-быздыла.

Менгирлени бет суратлары бизни бет сыфатыбызга ушайдыла. Илмууда айтылганыча, европала расагага. Бу оч менгир бир бирден кылган оюносу баша жерде узак болмай орнатылгандыла. Аланы хар бирини кыатындан кыарасанг,

Тузлук тау.

Муну Бети Минги тауга кыарайды.

Тинтиулени бардырганыла өз суюзулени башлардан алгъа бутийреде жер-суу атланы магъаналарын кеслерине ачыкларга борчул эдиле. Былайдыгын толомиканы бири кыалай кыарачай-малкар тилдедиле. Сёз ючюн, Тузлук тау. Бурунгу ата - бабаларыбыз бу тууга бошдан атамгагандыла Тузлук туюнде туз ашарга деп да. Тауну төгөрөгине айлану чыкыганма Кыбылама жан - тенгиз козмедди, кюнчыгышы -

отпайдыла, малчыла уа тауга Тузлук деп да аны ючюн атагандыла.

Югюнлюкде алананы христиан дин аралары, (Аланская епархия) кыалайда болганын тохташдырлаймы, тарыхчыла бир оюмга келамайдыла. Балык башында оюлган кыаланы мурдорлары, унтулуп жер басхан эллене ишанлары эспленеди. Бу тийреде имунтинту ишле бардырысала, ортегиле алананы тарыхчы -

ры бла мени төгөрөгө-баша айландыргандыла.

Бу сиз көргөн менгирле миллитебиз Тейриге табынган заманпадан кылгандыла. Көпле, аланы магъаналарын аныгалапмай, ары-бери буруп кюрешеди. Мени оюмуа көрө, менгир эки сөздөн кырулады: «мёнг» - монгул-ёмюрлюк, «кючлю» - ийр-ир-эр-киши». Кючлю киши ёмюрлюк киши деген магъанадыла бурунгу тилибизде.

Заман өтө багъаны бла бирге ти да торленеди. Шахананы Баситт тюз айтхан эди: «Кавказ - миллетлени бешигиди», - деп. Көп халкыла хоншукдук да жашай, адетлени, сёзлени эмда көп торло шартланы бирге тигим эте, торленуине боладыла. Ол угай эсенг, малкырыла окуна эки диалекте сөлөшөбиз.

Бу тийреде алты менгир бар эди. Аладан эм ариуу деменилиси ууатылган эди да, эки орусуну киши өз кыайланыры бла, анга ушаны ишлеп, орнаткан эдиле. Көп болмай аны да ууатдыла муслиман диннге чюйрелик этеди, деп. Да сора ол алай эсе, элперибизде этгенде кылган кыабирлада

Менгирле.

Элбрус бла Тузлук тау кёл азадана көрөнөдиле. Алай көк орнатылган болупта? Былайга келген турмусте, алгиле, уфолога хар бир кесиа аныгыларга кюрешеди. Ол оюмла бла шакъирейме эмда аланы тюзге санаймы.

сары топурак кыатышы пемзайды, шималы - ууак ташлы мор топуракды. Тауну этегинден хар жанында жылы кукурт суу чыгъады. Бу шартла уа Тузлук кыалкып турган вулкандык болганын шарт көргозтедиле. Малла бу тауну бетинде сойноп

иги кесеге ачыккыларык эди. Христиан дин болган ала - Аланская епархия, былайда болган эди деселе, мен анга сейир этерик туюлмо.

СОЛТАНЛАНЫ Магомед. Суратла авторунула .

ЗАКОН

Аслам бузукълукла ачыкълангандыла

КыМР-ни прокуратурасы республиканы саулук сакълау учреждениларында граждандыла медицина болушук берме сферада кыоркубузушук жаны бла закондотейство кылай топурулганын тингеди. Аны кезиюнде ачыкъланганына көрө, көп медицина учреждениларда (Бахсан, Прохладный шахарлада, Чегем, Эльбрус эм башха районлада) электроки бла жалчытууну автомат бла ишлеп, башхалардан ачы то берген источниклери жокуду. Алайлары болганыча дан техника болуплары бек кыарыууду.

Электроки бла жалчытууну резерв источниклери болган медицина учреждениларда ток барганын ызлада авария болуп кыалса неди бир торло кыйын табыгъат болум токташса, саяу-

сузлагъа медицина болушук берилмей кыалырга кыоркууду. Ол а гражданданы праволарына бузукълук этген бла бирге аланы саулукларына заран тошорлопо жакды. Бир бирде уа тол болмай кыалса, болжалга салмай медицина болушук этилик адамланы жашаулары ююрюлгө окуна болушукду.

Саулук сакълау учрежденилары бек магъанала социальнай объектеринде электроки резерв источник бла жалчытуу «Электроэнергетикада реформала бардырылган кезиуде электрокино розница рынокларыны юююден» Россий Федерацияны Правительствоюсу 2006 жылда 31-чи августусдан 530-чю номерли бегимини 113-114-чю пунктларинда шарт айтылганды. Андан сора да, «Электростанокваланы курашдырыуу жорукъларын

кыабил этинуо юююден» РФ-ни Миннергосу 2002 жылда 8-чи июльдан 204-чю номерли буйругунда да ол жанына айрык Эс бурулганды.

Саулук сакълау кыарыл учреждениларыны электроки резерв источниклери болмагъанлары Саулук сакълау министрствону жанындан ол болжалга салырга жарамгъан борчу топурууга, социальнай магъанала объектине тохтаууз эм тол кючлери бла ишлерча этерге уллу кёлюо кыараганына хатасындады. Ажай да, аны алайлыгы, бек алгъа, министрствону оюучулары ишлерине жууплы кыарамагъанларындан, кыолларыны ишленгенден тийишисича жуупалкыны сурамгъанларынданды.

Республиканы шахарларыны, районларыны прокуролары бардырган тинтиулени итолганына көрө, законода-тегствога этилген бузукълуклары кетериге деп төрт көргозтөу этилгенди, сөдге беш дау кызгъат жиберегинди, РФ-ни Административ право низамгъа бузукълук этинуо кодексини 9.11-чи статьясына көрө оч произвоство эти ачылыганды (электроки резерв установканы хайрыланууга бузукълук этиу). Андан сора да, КыМР-ни прокуратурасы республиканы Саулук сакълау министрствосуна законнга этилен бузукълукланы тозотирге кереклисин юююден кыаты эсгергенди.

КыМР-ни Прокуратурасыны пресс-службасы.

УЧРЕДИТЕЛЬ: КВАБАРТЫ-МАЛКАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:
БЕШПАЙЛАНЫ Муталип (баш редактору оубуцарасы), КЫОНАКЪЛАНЫ Хасан (баш редактору оубуцарасы), АЛИКАЛАНЫ Владимир, ТЕКУЛАНЫ Хауа, ТОКУМАЛАНЫ Хусейн, ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жуупалы секретары).

ТЕЛЕФОНЛА:
Редактору ирибейни - 42-43-01 Баш редактору оубуцарасы - 42-38-21, 47-26-22 Жуупалы секретары - 42-66-85 Секретариат - 40-93-62, Корреспондент - 42-63-52.

РЕДАКЦИЯНЫ БЕЛЮМЛЕРИ:
Жамаат-политика бөлөм - 42-67-68, 42-24-02. Экономика бөлөм - 42-66-73. Култура бөлөм - 42-75-82. Социальнай политика бөлөм - 42-66-76, 47-27-59. Жангылыкка эм спорт бөлөм - 47-26-39, 42-66-71. Письмода эм редакция бөлөм - 42-37-94. Тилмачча бөлөм - 47-31-28. Сурат алычууда - 42-68-72, 42-66-76. Бухгалтерия - 42-30-87. Операторла - 47-26-28, 42-39-65.

Редакция авторла бла кызгъат жюрютпейди. Кылж жазмалыга рецензия этилмейди эм ала артка кыайтарымайдыла. Газетте басылганын материалда айтылган оюмла редакцияны оюму бла келишимге болушукду. Алада айтылган хар зат ючюн Россий Федерацияны Басмага кескенде законга тийишликне материаланы авторлары кесери жуупалыла.

Редакция автордан 400 гезит тизгинден (машина бла жазылган 5-6 бет) кенюо кылады.

Газет Басмага эм асылды информацианы эркиндиктерин куруууу жана бла Кыабарты-Малкар регион инспекция 1994 жылда 14-чю номерли регистрация этилгенди.

Регистрация номер —Н— 0066. Индекс - 51532

Газетти басмага КыМР-ни Асламлы информациа орманга жаны бла кызгъат комитетини компьютер службабы хазыр этгенди.

Газет «Тетраграф» ООУ-ну тилмаччысына басмалыганды. Нальчик шахар, Ленин агъа проспект, 33

Газетлени келерине тапшыруу ючюн КыМР-ни почта связыны федеральнай Управленисы жуупалыды. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10

Газетлени рознишга салуу ючюн КыМР-ни «Роспочта» акционер обществосу жуупалыды. Телефон: 42-69-34

Кыаты кюрөш

Эришиуледе - жангыз да тишируула

КыМР-ни Спортну экстремальнай торпюлеринден Федерациясы кыурап, ийик юн Нальчикде солуу паркта тишируулары араларында УАЗ автомобильде «EXTREME LADY-2012» деген республикалы эришиу болганды. Джиппингге хорлагъаны Россеини чемпионатына кыатышыр онгу болуугу себепли кюрөш кыаты баргыгы хакъ эди. Чемпионатта 13 кызъ кыатышкан эдиле. Ала барысы да машина жюртеде билгенликке, бир - бирлери УАЗ автомобильни рулон биринчи көрө тута эдиле. Эришиуге дери ала бла эки конно ичинде инструкторла жаруу этип тургандыла.

Алага белгиленген жол уз бла, сюелген чигинжилени аудармай, агъач ичи бла балчыкыла бла өтөргө керек эди. Эришиуге кыарырга кыоншу республикаладан да көп адам келген эди. Алай бла кыаты сермешеле таулу кызыла айырмалы болгандыла. Ючюнчю жерге Занкешиланы Лариса чыкыганды. Биш ийи көрюмдө (2.05сек.) бла уа биринчи жерин хасаначы Елмезланы Оксана алганды. Оксана машина жюртюгени ол жыл чакълы болады. Предприиматель иш бла кюрөшгени себепли энци транс-

портсуз бюгонлюкде жашауун аз да көрмалды. Алай женил машинасы бла УАЗ автомобильни араларында уа энчилик уллу болганын барыбыз да аныга лайыкты. Ала бла асламинда эр кишиле кюрөшөдиле. Кызыланы араларында джиппинг а бизни республикада биринчи көрө бардырылганды.

Эришиулени юсеринден бир айга мындан алгъа эшитименде, кыатышырга таукул болганды. - дейди Оксана. Энци октябрь айда Нальчикде джиппингден тишируулары араларында Россеини чемпионаты бардырылганды. Бизни республиканы анда Елмезланы Оксана көргозторюкду. Анда да ол бизни ахлы жетишиме бла кыуандыргыгына толун ийнебиз.

ТАПКАСАХЛАНЫ Аминат. Суратны Артур ЕЛПАНОВ алганды.

Турнир

Жаш боксчула кыарууларын сынагъандыла

«Нальчик» спорт комплексде 1996-1998 жыллада туугъан бек кючлю жаш боксчулары араларында Аслан Татар турнир хурметине жораланган турнир бардырылганды. Аны КыМР-ни Спорт, туризм эм куроуртла министрствосу эм боксдан республикалы школ кыаргандыла.

Анг КыМР-ни районларыны, шахарларындан эмда Кырчачай-Черкес Республикадан 80-нге жууук адам кыатышканды. Спорттукла жыл санларына эм ауурлуктарына көрө экиге

юлешингендиле. Эришиуде кеслерини ауурлукларында биринчи Джалпунлы Исхакъ (Элбрус), Азамат Кардангушев (Псыгансу), Павличенко Иван(КыЧР), бабугентчи Бёзюланы Харун, Аттоланы Алим, Туменланы Казим, Бёзюланы Ислам, Гашланы Саид, Туменланы Бибегер, Муков Марат (КыЧР), Малкыарланы Мурат (Пашукта), Мешенков Залим (Псыгансу), Калажиков Кантемир (Баксанёнок), Хуболланы Руслан (Бабугент), Тхалиджоков Атмир (Алтуд), Башийланы Магомед (Хасаны), Керөфов

Ибрагим(Шалушка), Ионов Рустам (КыЧР), Хромов Залим (Псыгансу). Эришиулени баш судьясы Солтанланы Мурат жаш боксчула аламати ий хазырлангандыларын чертегинде эм КыМР-ни Спорт, туризм эм куроуртла министрствосуна турнир бардырырга болушканы ючюн ырызайлыгын билдиргенди.

Залим ПШЕНКОВ, КыМР-ни Спорт, туризм эм куроуртла министрствосуна пресс-службасы.

Юристу

Патриот сезимлени кызгъай

Россеини Жууапха тартылганына терсликтерине жокулдурууну федеральнай службабыны Кыабарты-Малкырада Управленисыны тюзетичю учреждениларында 1812 жылда Ата журт урушда Россеини уллу хорамыны 200-жыллыгын байрамларга аталгын бир кыуум юриету магъаналы иш бардырылганды. Ажай да, былайда бек алгъа тутмакъланы патриот сезимлерин кызгъаууга, ала көп миллетли аламати культурабыз бла өткелменича этиуге баш ийгенде берилгенди. Тозетичю учреждениларны юриети ишле бардыруучу отууларында

бла библиотекаларында тутмакыла кыоллары бла ишленгенденде 1812 жылда Ата журт урушу жигитлерини суратлары тартылгандыла. Нальчикте Т.К. Мальбахов атлы республикалы библиотекадан келгенле Бордино сермешин жигиттерини юсеринден эсде кыаллык ушакыла бардырыганды.

Прохладныйде краевед музейни бла КыМР-де Жаш туюню историко келеччилери Советская станцияда юриетуно колонияда класстан тышында дерелге ол урушуну банк эсде кыаллык кыаргандыла. Ала Россеини тарыхын не кыадап терен билирге сюйгенлери былай туюбушумени кезиюнде бардырылган дерелге сюйноп кыатышкандылардан көрюноп тура эди.

Мадина ЗАБАРОВА, Россеини ФСИН-ни КыМР-де Управленисыны пресс-службасы.

Болум

Альпинистни атын тохташдырадыла

РФ-ни МЧС-ни Эльбрус бийик тау изил-кутхаруу отряддан билдиргенлерине көрө, ала 3,9 минг метр бийикликте, Гара-Башыны тийресинде, альпинистни ёлюгон

талпандыла. Аны биргесине болган затланы ичлеринде бир торло документ жокуду. Ол себептен ким болганы эм кыачан багъарыны белгисизди.

Альпинистни ёлюгон вертолёт бла Нальчикте тошоргонди. Аны ким болганын следствие органа тохташдырылгандыла.

КыСЫМЛАНЫ Аминат.

Булпуу элни орта школунда көп жылланы ишлеп турган эбиз биринчи устаныбыз

ТЕПЛАНЫ Билканы кызы Лиза ауушуханына уллу бушуу этени эмда аны жууукларына бла ахуларына кыайгы сёз береди.

Аны оқыучулары.

Газетти келир номери 22-чи сентябрде чыгарылаткыды.

Редакцияны эм издательница пресси:

360000, Нальчик шахар, Ленин агъа проспекти, 5 электрон почта: elbor_50@mail.ru

Номерге графикте көрө 19.00 сагыатда кыол салынады. 20.00 сагыатда кыол салынганды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИНИ ЧЫГАРГАНЫЛА:
Махийланы Амин - дежурнай редактор; Кетеничланы Зуафия - жуупалы секретары оубуцарасы; Бийчеккуланы Жаннета (3,4-чю бетле), Зераланы Лида (1, 2-чи бетле) - корреспондент.

Тиражы 3540 экз. Заказ № 2491